

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากร Legal Measures on the Avoidance of Customs Duties

ชนิษฐา สุขสวัสดิ์^{1*}, เสงี่ยม นุชบาบาน²

Kanidtha Suksawat^{1*}, Sangiam Boossababarn

¹หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต และ ²หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Lecturer of Law Course at Rattana Bundit University and Lecturer of Law Course at Bangkokthonburi University

ผู้นิพนธ์หลัก: kanidtha15@gmail.com

Received: September 07, 2019

Revised: November 26, 2019

Accepted: December 01, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากร ศึกษาหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 ฉบับแก้ไขปรับปรุงปี พ.ศ. 2551 และฉบับแก้ไขปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 รวมกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 การวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์ถึงสาเหตุการหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากรในประเทศไทย เพื่อเสนอแนะแนวทางและมาตรการที่ลดการหลีกเลี่ยงภาษีให้น้อยที่สุด เพื่อนำแนวที่เหมาะสมในการนำมาปรับใช้กับประเทศไทยต่อไป ผลการวิจัยพบว่า ประเทศไทยได้พยายามหาทางออกในการแก้ปัญหาโดยการยกเว้นกฎหมายศุลกากรเพื่อลดปัญหาหลายครั้ง จนครั้งล่าสุดแก้ไขพระราชบัญญัติศุลกากร เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2558 รัฐบาลได้อนุมัติหลักการร่าง พ.ร.บ.ศุลกากรฉบับใหม่ มีสาระสำคัญดังนี้ คือปรับลดอัตราการจ่ายเงินรางวัลที่จ่ายให้กับเจ้าหน้าที่ผู้จับกุม ปรับปรุงบทลงโทษตามมาตรา 27 แห่ง พ.ร.บ.ศุลกากร 2469 โดยพิจารณาโทษตามเจตนาของการกระทำความผิด แต่ก็ไม่อาจที่จะลดจำนวนการหลีกเลี่ยงภาษีได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เนื่องจากมีการกระทำความผิดฐานหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากรอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นรัฐบาลควรมีมาตรการที่ลดการหลีกเลี่ยงภาษีให้น้อยที่สุด โดยรัฐบาลควรมีนโยบายลดภาษีนำเข้าเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถซื้อสินค้าในราคาที่ถูกลงกว่าเดิมเพื่อให้ผู้ประกอบการเลือกสินค้าที่พึงพอใจมากที่สุด

คำสำคัญ: การหลีกเลี่ยงภาษีอากร, การสำแดงเท็จ

ABSTRACT

The purpose of this research is to study the problems of avoiding customs duties. The study the legal principles relating to the actions under the Customs Act B.E. 1926, Revised Version 2008 and Revised Version 2017, including related laws such as Copyright Act 1994, Patent Act 1999 Trademark Act 1991. This research is the qualitative research by analyzing the reasons for avoiding customs duties in Thailand and to provide guidance and measures to minimize tax avoidance. In order to apply suitable guidelines to be used in Thailand The research found that Thailand has tried to find a solution to the problem by drafting the customs law to reduce the problem many times. Until the latest amendment of the Customs Act on 21 July 2015. The government has approved the draft principles of New Customs Act .The essence is as follows is to reduce the rate of payment of rewards paid to the officers arrested improve penalties under Article 27 of the Customs Act 1926 by considering the penalties according to the intent of the offense. But it is not possible to fully reduce the amount of tax evasion due to the violation of customs duties continuously. Therefore, the government should have measured to reduce tax avoidance to a minimum. The government should have a policy to reduce import duties so that consumers can buy products at a cheaper price in order to allow consumers to choose the most satisfying product.

Keywords: Tax evasion, false declaration

บทนำ

ประชาชนชาวไทยมีหน้าที่หลักที่ได้บัญญัติไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 เกี่ยวกับหน้าที่ตามมาตรา 50 ว่า “บุคคลมีหน้าที่เสียภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ” และกฎหมายที่บัญญัติหน้าที่ในการเสียภาษีก็มีด้วยกันจำนวนหลายฉบับ ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ได้แก้ไขปรับปรุงปี พ.ศ. 2551 และปี พ.ศ. 2560 ตามลำดับ จากบทบัญญัติตามกฎหมายเป็นหน้าที่ของประชาชนคนไทยต้องปฏิบัติตาม เมื่อบุคคลใดไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมาย

บัญญัติไว้ บุคคลดังกล่าวย่อมมีความผิดและต้องรับโทษ นอกจากมีความผิดตามกฎหมายแล้ว บุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายยังส่งผลให้การกระทำดังกล่าวนั้นกระทบกระเทือนต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศชาติเป็นอย่างมาก เหตุเพราะรัฐบาลไม่สามารถที่จะเก็บเงินภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่ การที่บุคคลใดไม่ปฏิบัติตามกฎหมายจนเป็นเหตุให้รัฐบาลได้รับความเสียหาย รัฐบาลอาจสูญเสียรายได้ที่พึงจะได้ตามระบบการจัดเก็บภาษีในแต่ละประเภท ซึ่งจะเห็นได้จากข่าวที่มีการจับกุมสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ และสินค้าที่ลัก

เสียงภาษีสกุลการขาเข้า มูลค่าสินค้าที่หลีกเลี่ยงภาษีสร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจเกือบ 100 ล้านบาท ณ บริเวณหน้าสำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี หน่วยงานภาครัฐอื่นได้แก่กรมศุลกากร ได้มุ่งเน้นนโยบายสำคัญในการเร่งรัดปราบปรามสินค้าลักลอบหลีกเลี่ยง โดยเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2560 เจ้าหน้าที่ของกรมศุลกากรที่ได้ทำการตรวจสอบตู้สินค้านำเข้า สำแดงสินค้า 13 รายการ เป็นส่วนประกอบรถยนต์เก่าใช้แล้ว จากการตรวจสอบปรากฏว่ามีสินค้าไม่ตรงสำแดงบรรจุภายในตู้จำนวนกว่า 300 รายการ เป็นสินค้าประเภทอุปกรณ์ตกแต่งรถยนต์ เครื่องเสียงและลำโพงติดรถยนต์ ส่วนประกอบรถยนต์กีตาร์กระเป๋าสานยนต์เนม โมเดลเครื่องเล่นเกมพร้อมดัลบ์เกม และทางเจ้าหน้าที่ของกรมศุลกากรได้ตรวจสอบใบขนสินค้าประกอบกับภาพเอกซเรย์เห็นหลักฐานว่าไม่สอดคล้องกัน ตรวจสอบพบว่า มีสินค้าไม่ตรงตามสำแดงที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงได้แจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้นำเข้ามีเจตนาสำแดงเท็จเพื่อหลีกเลี่ยงอากร เป็นความผิดตามมาตรา 99, 27 แห่ง พ.ร.บ. ศุลกากร พ.ศ.2469 ประกอบมาตรา 16 และมาตรา 17 แห่ง พ.ร.บ.ศุลกากร (ฉบับที่ 9) ในวันที่ 31 พฤษภาคม 2560 เจ้าหน้าที่ศุลกากรได้ทำการตรวจสอบสินค้าขาเข้า โดยสำแดงสินค้าหลายรายการตรวจสอบพบสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ ของไม่ตรงสำแดง และเกินสำแดงจำนวนมาก ได้แก่ บุหรี่ไฟฟ้า วิทยุสื่อสาร บุหรี่ กรองอากาศรถยนต์ ปลั๊กพ่วง บัลลาสต์ อิเล็กทรอนิกส์ สินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ ประเภทกางเกงใน (UNDERWARE) นาฬิกา (WATCH) ชุดนอน (PAJAMAS) ส่วนประกอบของรถมอเตอร์ไซค์ FILTER ซึ่งเป็นความผิดฐานสำแดงชนิดเท็จ เพื่อ

หลีกเลี่ยงอากร ข้อห้าม ข้อจำกัด อันเป็นความผิดตามมาตรา 99, 27 แห่ง พ.ร.บ.ศุลกากร พ.ศ. 2469 และ พ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 พ.ร.บ.มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2551 พ.ร.บ.วัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และความผิดตามกฎหมายอื่น สินค้าที่จับกุมได้ในครั้งนี้มีมูลค่า 5 ล้านบาท ส่งผลให้ค่าภาษีอากรรวมค่าปรับอากรทุกประเภทจำนวน 6,000,000 บาท พร้อมยึดของกลางเป็นของแผ่นดิน

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากรของผู้นำของเข้ามาหรือผู้ส่งของออกไปนอกราชอาณาจักร เป็นปัญหาทางศุลกากรไทยที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากรอย่างต่อเนื่องและเป็นปัญหาค่อนข้างยืดเยื้อ และถึงแม้ว่าคณะรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศในแต่ละยุคแต่ละสมัยได้มีความพยายามที่จะปรับปรุงแก้ไขกฎหมายศุลกากรเพื่อนำไปแก้ไข ลดการหลีกเลี่ยงภาษี ได้มีการปรับปรุงยกเว้นแก้ไขกฎหมายศุลกากรหลายครั้ง มาถึงยุคของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา จึงได้มีการประกาศใช้กฎหมายศุลกากรฉบับแก้ไข พ.ศ. 2560 ได้สำเร็จ แต่ก็ไม่อาจจะมีประสิทธิภาพได้อย่างเต็มที่เท่าที่ควรจะเป็นเพราะยังคงมีการหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากรดังอย่างต่อเนื่อง

ปัญหาหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากรยังเป็นปัญหาของประเทศที่ยังไม่อาจแก้ไขได้อย่างเต็มศักยภาพ เพราะมีผู้กระทำความผิดในฐานหลีกเลี่ยงภาษีอย่างต่อเนื่อง จนการกระทำดังกล่าวของบุคคลนั้นส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ และส่งผลกระทบต่อนโยบายการเงินการคลังของประเทศอย่างมหาศาล ซึ่งการกระทำดังกล่าวนี้มีผลกระทบ

ในภาพรวมต่อประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง รวมทั้งอาจทำให้กระทบไปถึงชื่อเสียงในทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศคู่ค้าของประเทศอื่นได้อีกด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาถึงมาตรการในการป้องกันการค้าปลีกเถียงภาษีของประชาชน เพื่อศึกษาแนวทางที่เหมาะสมเพื่อนำมาเป็นมาตรการในแก้ปัญหาในภาพรวมให้ประเทศไทยเพื่อให้มีการหลีกเลี่ยงภาษีให้น้อยที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากร แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการภาษีศุลกากร
2. เพื่อศึกษาหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากรตามพระราชบัญญัติศุลกากร ในประเทศไทยและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางศุลกากร พ.ศ. 2469 และได้มีการแก้ไขปรับปรุงปี พ.ศ. 2551 และปี พ.ศ. 2560 อาทิ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534
3. เพื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุการหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากรในประเทศไทย
4. เพื่อเสนอแนะแนวทาง มาตรการที่ลดการหลีกเลี่ยงภาษีให้น้อยที่สุด โดยนำแนวทางที่เหมาะสมในการนำมาปรับใช้กับประเทศไทยต่อไป

ความหมายของภาษี

ความหมายอย่างแคบ คำว่า “ภาษีอากร” นั้นคือ สิ่งที่รัฐบาลบังคับจัดเก็บจากราษฎรหรือประชาชนและนำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนรวม โดย

ไม่มีผลตอบแทนโดยตรงแก่ผู้เสียภาษีอากรนั้น จากความหมายดังกล่าวว่า “ภาษีเป็นสิ่งที่รัฐบาลบังคับจัดเก็บจากราษฎรหรือประชาชน” เป็นความหมายที่ชัดเจนอย่างยิ่งเนื่องจากรัฐจะจัดเก็บภาษีจากราษฎรได้ รัฐบาลได้ออกกฎหมายมาเพื่อบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย ถ้าเมื่อใดผู้ที่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีไม่ชำระภาษีตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้แต่ละฉบับตามบทบาทและหน้าที่ของแต่ละบุคคล ผลของการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายนั้นคือ ประชาชนผู้มีหน้าที่เมื่อไม่ชำระภาษีก็จะฝ่าฝืนกฎหมายจึงเป็นความผิดตามกฎหมาย

ความหมายอย่างกว้าง คำว่า “ภาษีอากร” หมายถึง เงินได้หรือทรัพย์สินที่เคลื่อนย้ายจากภาคเอกชนไปยังภาครัฐบาล แต่ไม่รวมถึงการกู้ยืมหรือขายสินค้าหรือให้บริการในราคาทุนโดยรัฐบาล (สมคิด บางโม, 2554) จากความหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่าภาษีอากร เป็นเงินได้หรือเป็นทรัพย์สินที่ได้มีการเคลื่อนย้ายจากภาคเอกชนไปยังภาครัฐบาล เป็นความหมายที่ชัดเจนเช่นกัน เพราะเงินภาษีที่รัฐบาลได้รับเป็นเงินที่ได้จากภาคเอกชนไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา นิติบุคคล ที่ไม่ได้มีสัญชาติไทยก็ยังมีหน้าที่ที่จะต้องชำระภาษีตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้

ความผิดตามกฎหมายศุลกากรและลักษณะพิเศษ

ตามพระราชบัญญัติศุลกากรเป็นกฎหมายที่บัญญัติให้ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามกฎหมายและกฎหมายศุลกากรก็ได้บัญญัติถึงโทษที่จะลงแก่ผู้ฝ่าฝืนกฎหมายไว้ด้วย ลักษณะของกฎหมายศุลกากรนั้นเป็นกฎหมายที่มีลักษณะพิเศษที่ต่างจากกฎหมายอื่น ตามบทบัญญัติของกฎหมายมีโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าว กฎหมาย

ให้อำนาจแก่อธิบดีมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้โดยเป็นดุลพินิจของอธิบดีกรมศุลกากร

ตามกฎหมายศุลกากรมีวัตถุประสงค์หลักคือการจัดเก็บภาษีในกรณีที่มีการนำเข้าหรือการส่งออกโดยเป็นการจัดเก็บภาษีในเชิงบังคับแก่ผู้นำเข้าผู้ส่งออก แม้ผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกอาจไม่เต็มใจที่จะเสียภาษีหรือไม่ก็ตาม (เพ็ญวิภา ลิ้มสุวรรณโรจน์, 2006) แต่ก็ถือเป็นหน้าที่ที่ผู้นำเข้า ผู้ส่งออกจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ ถ้าผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายก็ต้องรับโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ตามพระราชบัญญัติ ศุลกากร พระพุทธศักราช 2469 และที่แก้ไขเพิ่มเติมได้บัญญัติพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ความผิดทางศุลกากรเกี่ยวกับการนำของเข้าและส่งออกกำหนดเป็น 6 สถานความผิด ดังนี้

1. ความผิดฐานลักลอบหนีศุลกากร

การลักลอบหนีศุลกากร หมายถึง การนำของที่ยังไม่ได้เสียค่าภาษีอากร หรือของที่มีความผิดของการนำเข้าหรือของที่ยังไม่ได้ผ่านพิธีการศุลกากรโดยถูกต้องเข้ามาหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรโดยของที่ลักลอบหนีศุลกากรอาจเป็นของที่ต้องเสียภาษีหรือไม่ต้องเสียภาษีก็ได้ หรืออาจเป็นของต้องห้ามหรือของต้องกักตุนหรือไม่ก็ได้ หากไม่นำมาผ่านพิธีการศุลกากร ก็มีความผิดฐานลักลอบหนีศุลกากร ทั้งนี้ กฎหมายศุลกากรได้กำหนดโทษผู้กระทำผิดฐานลักลอบหนีศุลกากรคือสำหรับความผิดครั้งหนึ่ง ๆ ให้ปรับเป็นเงินสี่เท่าราคาของซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว หรือจำคุกไม่เกินสิบปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

2. ความผิดฐานหลีกเลี่ยงภาษีอากร

การหลีกเลี่ยงภาษีอากรหมายถึง

การนำของที่ต้องชำระค่าภาษีอากรเข้ามาหรือส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรโดยนำเข้ามาผ่านพิธีการศุลกากรโดยถูกต้อง แต่ใช้วิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมีเจตนาเพื่อมิให้ต้องชำระค่าภาษีอากรหรือชำระในจำนวนที่น้อยกว่าที่จะต้องชำระ เช่น สำแดงปริมาณ น้ำหนัก ราคา ชนิดสินค้า หรือพิกัดอัตราศุลกากรเป็นเท็จ เป็นต้น ดังนั้นผู้นำเข้าหรือส่งออกที่มีความผิดฐานหลีกเลี่ยงภาษีอากรจึงมีความผิดฐานสำแดงเท็จอีกฐานหนึ่งด้วย แต่เป็นกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบทจึงต้องใช้บทหนักลงโทษ โทษสำหรับผู้กระทำผิด คือ ปรับ 4 เท่าของอากรที่ขาดกับอีก 1 เท่าของภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต

3. ความผิดฐานสำแดงเท็จ

การสำแดงเท็จหมายถึง การสำแดงอย่างใด เกี่ยวกับการนำเข้าหรือส่งออกสินค้าไม่ตรงกับหลักฐานเอกสารและข้อเท็จจริงในการนำเข้าและส่งออก การกระทำผิดฐานสำแดงเท็จมีหลายลักษณะ เช่น การยื่นใบขนสินค้า บันทึกร่องราวหรือตราสารอย่างอื่นต่อกรมศุลกากรเป็นความเท็จ เป็นต้น การกระทำให้อ้างเป็นความผิดตามกฎหมายศุลกากรได้กำหนดโทษผู้กระทำผิดฐานสำแดงเท็จคือต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามพระราชบัญญัติศุลกากร

4. ความผิดฐานนำของต้องห้ามต้องกักตุนเข้ามาในหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร

ความผิดฐานนำของต้องห้ามหรือของต้องกักตุนของโดยมีการนำเข้ามาในราชอาณาจักรหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ต้องห้ามคือของที่มีกฎหมายห้ามมิให้นำเข้าหรือส่งออก เช่น วัตถุลามก ของที่มีการแสดงถิ่นกำเนิดเป็นเท็จ

ของที่จะเมิดลิขสิทธิ์ หรือทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น ส่วนของต้องจำกัดคือ ของที่จะนำเข้า-ส่งออกได้ ต้องได้รับอนุญาตหรือปฏิบัติให้ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ต้องมีใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกของกระทรวงอุตสาหกรรมหรือกระทรวงสาธารณสุข โฆษปรับเป็นเงินสี่เท่าราคาของซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว หรือจำคุกไม่เกินสิบปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

5. ความผิดฐานรับของหลีกเลี่ยงอากรหรือข้อห้ามข้อจำกัด

ฐานความผิดนี้แยกต่างหากจากความผิดฐานลักลอบหนีศุลกากรและความผิดฐานลักลอบหนีศุลกากร โดยลักษณะความผิดเป็นการช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื่อรับจำหน่าย หรือรับไว้โดยประการใดซึ่งของอันตนรู้ว่า เป็นของที่ยังมิได้เสียค่าภาษี หรือของต้องจำกัด หรือของต้องห้าม หรือที่เข้ามาในราชอาณาจักร โดยยังมีได้ผ่านศุลกากร โดยถูกต้องก็ดี หรือเป็นของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยหลีกเลี่ยงอากร ข้อจำกัดหรือข้อห้ามอันเกี่ยวแก่ของนั้น สำหรับ บทลงโทษต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับเป็นเงินสี่เท่าราคาของซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว หรือทั้งจำทั้งปรับ

6. ความผิดฐานฝ่าฝืนพิธีการศุลกากร

ในการนำเข้าและส่งออกสินค้าแต่ละครั้งผู้นำเข้าและส่งออกจะต้องปฏิบัติให้ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การบริหารและการควบคุมการจัดเก็บภาษีอากรและการนำเข้า-ส่งออกเป็นไปด้วยความเรียบร้อย การกระทำผิดฐานฝ่าฝืนพิธีการศุลกากรมีหลายลักษณะ เช่น การปฏิบัติพิธีการศุลกากรผิดท่า การขอขึ้นปฏิบัติพิธีการศุลกากร

แบบใบขนสินค้าขาเข้าตามมาตรา 19 ทวิ ย้อนหลัง เกณฑ์การเปรียบเทียบงดการฟ้องร้องหรือ เกณฑ์การเปรียบเทียบระงับคดีสำหรับการกระทำความผิดฐานฝ่าฝืนระเบียบที่กำหนดเกี่ยวกับพิธีการศุลกากรให้ปรับ 1,000 บาท (ชนิด ศุขยาลัย, 2018)

สรุปได้ว่า การหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากรถือเป็นอาชญากรรมทางธุรกิจ คือ การกระทำความผิดกฎหมายซึ่งมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ โดยมีได้จำกัดเฉพาะความผิดตามกฎหมายอาญาเท่านั้น โดยผู้กระทำความผิดดังกล่าวมักจะเป็นผู้ที่มีสถานภาพในทางสังคมมีตำแหน่งหน้าที่การงานมีการศึกษาและมีความรู้ (สัมฤทธิ์ พรหมเคน, 2019) อาชญากรรมทางธุรกิจ อาจทำการละเมิดกฎหมายหลายฉบับ อาจกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากร กฎหมายลิขสิทธิ์ กฎหมายสิทธิบัตร เป็นต้น เพราะตัวงาน ชิ้นงานที่เป็นผลผลิตของกฎหมายดังกล่าวมีคุณค่าต่อเศรษฐกิจอย่างมหาศาล ฉะนั้นเมื่อตัวบทกฎหมายก้าวตามไม่ทัน อาชญากรกระทำการเดินหน้าไปไกลแล้ว แต่ผู้ถูกระทำหรือถูกละเมิดกว่าจะรู้ตัวก็อาจจะล่าช้าไปแล้ว ปัญหาของความล่าช้าอาจส่งผลต่อการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ไม่ทันที่

7. ความผิดตามกฎหมายศุลกากรที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายอื่น

จากที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อข้างต้นว่าผู้นำเข้าที่กระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากรแล้ว ผู้นำเข้าอาจต้องรับผิดตามกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา ถ้าสินค้าที่นำเข้าเป็นสินค้าที่มีลิขสิทธิ์ผู้นำเข้าก็มีความผิดตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ถ้าสินค้าที่นำเข้าเป็นสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้า

ผู้นำเข้าก็มีความตามกฎหมายเครื่องหมายความการค้า ถ้าสินค้าที่นำเข้าเป็นสินค้าที่มีสิทธิบัตร ผู้นำเข้าก็มีความผิดตามกฎหมายสิทธิบัตร ฉะนั้นถ้ามีบุคคลผู้นำเข้าไม่ปฏิบัติตามกฎหมายศุลกากร เมื่อมีความผิดตามกฎหมายศุลกากรแล้ว ยังอาจมีความผิดตามกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาอีกด้วย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากร ใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากรและการกระทำความผิดทางศุลกากรแล้วไปเกี่ยวเนื่องความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยวิเคราะห์จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับตามทฤษฎีกฎหมายมาตรการทางกฎหมายเพื่อที่จะดำเนินการกับผู้ที่เกี่ยวข้องหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากร ข้าราชการกระทำความผิด งานวิจัย คำพิพากษา และบทความที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ประเมินผลข้อมูลเอกสารที่ได้ศึกษาจากเอกสารทั้งหมดเป็นหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ศึกษาจากตำรา งานวิจัย บทความ คำพิพากษากฎีกา โดยรวบรวมประเด็น ศึกษาปัญหา วิเคราะห์ปัญหา และจัดทำสรุปโดยเน้นแนวคิดทฤษฎีและบทบัญญัติของกฎหมายเป็นหลัก

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏ โดยสรุปได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาวิจัยปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากรในปัจจุบัน ปัญหาในการหลีกเลี่ยงภาษียังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องตามรายงานข่าวที่ผู้วิจัยได้นำเสนอว่ามีการกระทำความผิดของผู้นำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนกฎหมายศุลกากรและกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาไม่ว่าจะเป็นกฎหมายลิขสิทธิ์ กฎหมายสิทธิบัตร กฎหมายเครื่องหมายการค้าอย่างต่อเนื่อง ซึ่งโดยปกติการชำระภาษีศุลกากรเป็นหน้าที่ของผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของ เมื่อมีการชำระภาษีแล้วเงินภาษีดังกล่าวนั้นจำเป็นต้องมีการนำเข้ามาคลังของรัฐบาลเพื่อนำมาบริหารประเทศต่อไป ถ้าบุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอันจะส่งผลให้การกระทำดังกล่าวนั้นกระทบกระเทือนต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศชาติเป็นอย่างมาก เหตุเพราะรัฐบาลไม่สามารถที่จะเก็บเงินภาษีศุลกากรได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายจนเป็นเหตุให้รัฐบาลได้รับความเสียหาย ซึ่งรัฐบาลอาจสูญเสียรายได้ที่พึงจะได้ตามระบบการจัดเก็บภาษีในแต่ละประเภท ดังจะเห็นได้จากข่าวที่มีการจับกุมสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ และสินค้าที่หลีกเลี่ยงภาษีศุลกากรเข้า มูลค่าสินค้าที่หลีกเลี่ยงภาษีสร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจ การหลีกเลี่ยงภาษีอากรและการแสดงเท็จจากกรณีมีข่าวตามที่กล่าวไว้ในบทที่ 2 เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2560 เป็นสินค้าหลายประเภท โดยเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบไปชนสินค้าพบว่าสินค้าไม่ตรงตามสำแดงที่กล่าวมา

แล้วข้างต้น จึงได้แจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้นำเข้ามีเจตนาสำแดงเท็จเพื่อหลีกเลี่ยงอากร เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติศุลกากร การกระทำที่เป็นการหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากรยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง ไม่ได้ลดน้อยลงแต่อย่างใด

2. จากการศึกษาหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดการหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากร ตามกฎหมายศุลกากรตามพระราชบัญญัติศุลกากร ในประเทศไทยและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางศุลกากร พ.ศ. 2469 และได้มีการแก้ไขปรับปรุงปี พ.ศ. 2551 และปี พ.ศ. 2560 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติศุลกากร บัญญัติให้การนำเข้าและส่งออก ผู้นำเข้าและผู้ส่งออกต้องปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวกับพิธีการศุลกากร โดยต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายบัญญัติไว้จำนวนหลายฉบับดังที่ได้กล่าวข้างต้น ตามกฎหมายศุลกากรกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานศุลกากร และความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น การส่งสินค้าออกจำเป็นต้องปฏิบัติตามพิธีการศุลกากรให้เรียบร้อยเสียก่อน จึงจะมอบสินค้าให้กับผู้รับขนต่อไป และนอกจากนี้ผู้นำเข้าผู้ส่งออกจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ.2559 (โกศล ฉันทิกุล, 2553) ผู้นำเข้าและผู้ส่งออกต้องคำนึงถึงและต้องปฏิบัติโดยเคร่งครัดอีกหนึ่งฉบับคือกฎหมายควบคุมสินค้าขาเข้าและขาออก พระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 กฎหมายว่าด้วยยาสูบ สุรา กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย กฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอาง กฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน การที่ผู้นำเข้าหรือจะส่งออกจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปโดยถูกต้อง ถ้ามีการปฏิบัติโดย

ฝ่าฝืนกฎหมายทั้งผู้นำเข้าและผู้ส่งออกมีความผิดซึ่งจะต้องรับโทษตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ การควบคุมการนำเข้าการส่งออกป็นอกราชอาณาจักรให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลอันเกี่ยวกับความมั่นคง ความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ปกป้องผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ตามกฎหมายศุลกากรได้ให้อำนาจเจ้าหน้าที่การนำเข้าศุลกากร ในการจัดตั้งศูนย์ควบคุมมาตรฐานการสำแดงและการประเมินภาษีอากรรถยนต์นำเข้า และกำหนดให้ด่านศุลกากรทุกแห่งยอมรับราคาตามที่ผู้นำเข้าสำแดง ในการกำหนดราคาศุลกากรซึ่งเมื่อพิจารณาจากคำสั่งดังกล่าวจะพบว่าการยอมรับราคาของรถยนต์ต่างประเทศที่ผู้นำเข้าสำแดงหรือไม่ ย่อมเป็นอำนาจตามดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ เมื่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรมีอำนาจใช้ดุลพินิจได้แต่ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่แต่ละรายอาจจะมีมาตรฐานที่แตกต่างกันได้ อาจทำให้เกิดการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่อยู่คนละด่านอาจไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ฉะนั้นเมื่อใดก็ตามผู้นำเข้าไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมายบัญญัติไว้ เช่น ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกไม่เสียอากรก็จะมีคุณสมบัติฐานหนีอากร หรือนำเข้าโดยเสียอากรแต่ชำระไม่ครบถ้วนก็จะมีคุณสมบัติฐานหลีกเลี่ยงอากร หรือผู้นำเข้าไม่ผ่านกระบวนการประเมินอากรของกรมศุลกากร ซึ่งก็ถือว่าผู้นำเข้าละเมิดกฎหมายศุลกากร นอกจากผู้นำเข้าละเมิดกฎหมายศุลกากรแล้ว ผู้นำเข้าอาจต้องรับผิดชอบตามกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา ถ้าสินค้าที่นำเข้าเป็นสินค้าที่มีลิขสิทธิ์ ผู้นำเข้าก็มีความผิดละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ ถ้าสินค้าที่นำเข้าเป็นสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้า ผู้นำเข้าก็มีความผิดละเมิดกฎหมายเครื่องหมาย

การค้า ถ้าสินค้าที่นำเข้าเป็นสินค้าที่มีสิทธิบัตร ผู้นำเข้าก็มีความผิดละเมิดกฎหมายสิทธิบัตร ฉะนั้นถ้ามีบุคคลผู้นำเข้าไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ศาลการ เมื่อมีความผิดตามกฎหมายศาลการแล้วยังอาจมีความผิดตามกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาตามผู้วิจัยได้กล่าวมาแล้วข้าง ซึ่งกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา

กฎหมายศาลการเป็นกฎหมายที่บัญญัติให้ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามกฎหมายและกฎหมายศาลการก็ได้บัญญัติถึงโทษที่จะลงแก่ผู้ฝ่าฝืนกฎหมายไว้ด้วย ลักษณะของกฎหมายศาลการนั้นเป็นกฎหมายที่มีลักษณะพิเศษที่ต่างจากกฎหมายอื่น ซึ่งกฎหมายศาลการมีลักษณะพิเศษ (สงบ สิทธิเดช, 2560) ตามบทบัญญัติของกฎหมายมีโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าว กฎหมายให้อำนาจแก่อธิบดีมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้โดยเป็นดุลพินิจของอธิบดีกรมศาลการ เช่นเดียวกันถ้ามีการกระทำผิดเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ กฎหมายให้อำนาจแก่อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญามีอำนาจเปรียบเทียบปรับและ กฎหมายศาลการมีวัตถุประสงค์หลักคือการจัดเก็บภาษีในกรณีที่มีการนำเข้าหรือการส่งออกโดยเป็นการจัดเก็บภาษีในเชิงบังคับแก่ผู้นำเข้าผู้ส่งออก แม้ผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกอาจไม่เต็มใจที่จะเสียภาษีหรือไม่ก็ตาม (เพ็ญวิภา ลิ้มสุวรรณโรจน์, 2006) แต่ก็คือเป็นหน้าที่ที่ผู้นำเข้าผู้ส่งออกจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ ถ้าผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายก็ต้องรับโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ตามพระราชบัญญัติศาลการ พุทธศักราช 2469 และที่แก้ไขเพิ่มเติมได้บัญญัติพระราชบัญญัติศาลการ พ.ศ. 2560 ความผิดทางศาลการ

การหลีกเลี่ยงภาษีอากรคือการนำของที่ต้องชำระค่าภาษีอากรเข้ามาหรือส่งของออกไปนอกประเทศไทยโดยนำมาผ่านพิธีการศุลกากร โดยถูกต้อง แต่ใช้วิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมีเจตนาเพื่อมิให้ต้องชำระค่าภาษีอากรหรือชำระในจำนวนที่น้อยกว่าที่จะต้องชำระ เช่น ลำแดง ปริมาณ น้ำหนัก ราคา ชนิดสินค้า หรือพักอาศัยศุลกากรเป็นเท็จ เป็นต้น ดังนั้นผู้นำเข้าหรือส่งออกที่มีความผิดฐานหลีกเลี่ยงภาษีอากรจึงมีความผิดฐานลำแดงเท็จอีกฐานหนึ่งด้วยแต่เป็นกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบทจึงต้องจับทหนักงโทษ และการลำแดงเท็จหมายถึง การลำแดงเกี่ยวกับการนำเข้าหรือส่งออกสินค้าไม่ตรงกับหลักฐานเอกสารและข้อเท็จจริงในการนำเข้าและส่งออก การกระทำผิดฐานลำแดงเท็จมีหลายลักษณะ เช่นการยื่นใบขนสินค้า คำลำแดง ใบรับรอง บันทึกเรื่องราว หรือตราสารอย่างอื่นต่อกรมศาลการเป็นความเท็จ หรือไม่บริบูรณ์หรือชักพาให้หลงผิดในรายการใดก็ตาม

3. สาเหตุการหลีกเลี่ยงภาษีศาลการในประเทศไทย โดยการกระทำผิดกฎหมายศาลการและกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาเพราะสินค้านี้ดังกล่าวเป็นสินค้าที่มีลิขสิทธิ์ตามกฎหมายลิขสิทธิ์และสินค้านี้บางประเภทเป็นสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนกับกรมทรัพย์สินทางปัญญาอย่างถูกต้องจึงเป็นการละเมิดเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นอีกด้วย ด้วยเหตุนี้ทำให้ประเทศไทยถูกมองจากต่างประเทศว่าประเทศเป็นประเทศที่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญามาโดยตลอดและอย่างต่อเนื่องทำประเทศมหาอำนาจอย่างประเทศสหรัฐอเมริกาลดระดับความสัมพันธ์ทางการค้าลงจากเดิม เป็นปัญหาทางศาลการไทยที่ไม่สามารถจะแก้ปัญหา

การหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากรอย่างต่อเนื่องและเป็น ปัญหาค่อนข้างจะยืดเยื้อยาวนาน และถึงแม้ว่า คณะรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศในแต่ละยุค แต่ละสมัยได้มีความพยายามที่จะปรับปรุงแก้ไข กฎหมายศุลกากรเพื่อนำไปแก้ไข ลดการหลีกเลี่ยง ภาษี แต่ก็ไม้อาจจะมีประสิทธิภาพได้อย่างเต็มที่ เท่าที่ควรจะเป็นเพราะยังคงมีการหลีกเลี่ยงภาษี ศุลกากรดังเป็นขางอย่างต่อเนื่อง

ถึงแม้รัฐบาลจะออกกฎหมายมาควบคุม และลงโทษผู้กระทำความผิด ตามกฎหมาย ศุลกากรได้กำหนดโทษผู้กระทำความผิดฐานสำแดงเท็จ คือต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับ ไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ อัตราโทษ สูงขึ้น รัฐบาลกำหนดอัตราภาษีไว้สูงกว่าเดิมของ สินค้าที่ไม่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีพ ผู้วิจัย มีความเห็นว่าถ้ารัฐบาลพิจารณาลดอัตราภาษี ให้ลดลงกว่าเดิมลงบ้างอาจทำให้ผู้นำเข้าอาจจะ ไม่ฝ่าฝืนกฎหมายก็ได้ การนำของเข้ามาใน ราชอาณาจักรในกรณีที่เป็นนำของต้องห้ามหรือของ ต้องกักตุนของโดยมีการนำเข้ามาในราชอาณาจักร หรือส่งออกป็นนอกราชอาณาจักร เช่น ของที่ละเมิด ลิขสิทธิ์ หรือทรัพย์สินทางปัญญา การนำของเข้ามา ในราชอาณาจักรสำหรับที่ละเมิดลิขสิทธิ์ ละเมิด สิทธิบัตร ละเมิดเครื่องหมายการค้า หรือทรัพย์สิน ทางปัญญา อาจจะเป็นการเข้ามาจำหน่ายโดยนำ สินค้าที่มีการลอกเลียนแบบตราสินค้า อาทิ กระเป๋า เสื้อผ้า รองเท้า นาฬิกา ที่มีลักษณะเหมือนหรือ คล้ายกับสินค้าที่มีได้มีการจดทะเบียนสิทธิทาง ทรัพย์สินทางปัญญาเรียบร้อยแล้ว และสินค้า ดังกล่าวก็ได้รับความนิยมจากผู้บริโภคเป็นอย่างมาก เป็นการกระทำความผิดต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ การที่มีผู้นำกระเป๋าแบรนด์เนมที่มีการลอกเลียนแบบ

มาเพื่อให้เหมือนของจริง การกระทำดังกล่าว ของผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นความผิดฐาน ละเมิดเครื่องหมายการค้า ทำให้เจ้าของเครื่องหมาย การค้าต้องสูญเสียค่าการตลาดในการโฆษณาไปแล้ว รวมทั้งผู้ที่สร้างแบรนด์ได้ใช้ความวิริยะอุตสาหะ จนกระทั่งสินค้าของเจ้าของแบรนด์ได้รับการ ยอมรับหรือความนิยมต้องใช้เวลาในการสั่งสม ชื่อเสียงมาเป็นระยะเวลายาวนาน แต่ผลที่เจ้า ของเครื่องหมายการค้าได้รับทำให้ไม่สามารถได้ ผลตอบแทนที่เป็นธรรมจึงเป็นการขัดต่อเจตนารมณ์ ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (จักรกฤษณ์ ครอบงษ์, 2545) จะเห็นได้เมื่อนำสินค้าเข้ามา ในราชอาณาจักรไทยนอกจากจะมีความผิดตาม พระราชบัญญัติศุลกากรแล้วยังมีความผิดตาม กฎหมายเครื่องหมายการค้าอีกถ้าสินค้าที่นำเข้ามา เป็นสินค้าที่มีการจดทะเบียนสิทธิตามกฎหมาย เรียบร้อยแล้ว และถึงแม้หน่วยงานของรัฐอื่นได้แก่ กรมศุลกากร ได้มุ่งเน้นนโยบายสำคัญในการเร่งรัดปราบปรามสินค้าลักลอบ หลีกเลี่ยงอากร ข้อห้าม ข้อกักตุน เพื่อความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี ปกป้องสังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างเต็มกำลัง ความสามารถแล้วก็ตาม

โดยสรุป ผู้วิจัยมีความเห็นว่าถ้าต้องการ ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าวน้อยที่สุด ประชาชนทุกคน ต้องปฏิบัติตามกฎหมายบัญญัติอย่างเคร่งครัด โดยการนำเข้าหรือส่งสินค้าทุกประเภทต้องผ่านการตรวจตามพิธีศุลกากรทุกกรณี เพื่อลดหลีกเลี่ยง ภาษีศุลกากร จนส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ และส่งผลกระทบต่อนโยบายการเงินการคลังของ ประเทศในทางที่ดีขึ้น ทั้งที่ภาครัฐบาลควรจัด เก็บภาษีเพื่อนำรายได้เข้ารัฐได้อย่างปกติ รัฐบาล จะมีรายได้จากภาษีเพิ่มมากขึ้น การกระทำที่

เป็นการหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากรดังกล่าวนี้มีผลกระทบต่อในภาพรวมต่อประเทศไทยเป็นอย่างยิ่งรวมทั้งอาจทำให้กระทบไปถึงชื่อเสียงในทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศคู่ค้าของประเทศอื่นได้อีกด้วย ในการแก้ปัญหาในภาพรวมให้ประเทศไทยเพื่อให้มีการหลีกเลี่ยงภาษีให้น้อยที่สุด

การที่รัฐบาลจัดเก็บภาษีเป็น นโยบายส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เช่น ส่งเสริมเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาแรงงานหรือรัฐอาจลดภาษีให้กับนักลงทุนต่างประเทศบางประเภท เช่นนักลงทุนที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล นโยบายกระจายรายได้ให้เป็นธรรม ทำให้ไม่มีความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ถ้ารัฐมุ่งคั่งประชาชนก็มักจะมีรายได้สูง นโยบายเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ภาษีอากรเป็นการควบคุมการใช้จ่ายของเอกชน เช่น สินค้าฟุ่มเฟือยรัฐจะเพิ่มภาษีทางอ้อมเพื่อควบคุมการใช้จ่าย นโยบายในการจัดสรรทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพเนื่องจากทรัพยากรภายในประเทศไทยนั้นมีอยู่อย่างจำกัดแต่ความต้องการของมนุษย์ในประเทศมีมากขึ้นเรื่อยๆ รัฐบาลจึงจัดสรรการยกเว้นภาษีหรือภาษีในอัตราต่ำถ้าสินค้านั้นเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับดำรงชีพ ถ้าสินค้านั้นไม่จำเป็นก็จัดเก็บในอัตราที่สูง ถึงแม้ว่าประเทศไทยได้พยายามหาทางออกในการแก้ปัญหาโดยการยกเว้นกฎหมายศุลกากรเพื่อลดปัญหาลงจำนวนหลายครั้ง จนครั้งล่าสุดแก้ไขพระราชบัญญัติศุลกากร เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2558 กฤษฎีกา คณะที่ 12 พิจารณานัดแรกปลายเดือนกันยายน 2558 (Kamom, 2018) มีสาระสำคัญดังนี้ คือ ปรับลดอัตรารายจ่ายเงินรางวัลที่จ่ายให้กับเจ้าหน้าที่ผู้จับกุม และกำหนดเพดานในการจ่ายเงินรางวัลไม่เกิน 5 ล้านบาท

ต่อคดี ส่วนเงินสินบนที่จ่ายให้สายลับที่แจ้งความนำจับให้จ่ายในอัตราเดิมที่ร้อยละ 30 แต่จ่ายเงินสูงสุดไม่เกิน 10 ล้านบาทต่อคดี การที่รัฐบาลออกกฎหมายเพื่อปรับปรุงบทลงโทษตามมาตรา 27 แห่ง พ.ร.บ.ศุลกากร 2469 โดยพิจารณาโทษตามเจตนาของการกระทำผิด แบ่งเป็น 3 กรณี คือ 1) ความผิดฐานลักลอบนำเข้าสินค้าที่ไม่ได้ผ่านพิธีการศุลกากรโดยถูกต้อง 2) ความผิดฐานหลีกเลี่ยงอากร และ 3) ความผิดฐานหลีกเลี่ยงข้อห้าม ข้อจำกัด แต่ก็ไม่อาจที่จะลดจำนวนการหลีกเลี่ยงภาษีได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เพราะมีรายงานข่าวการหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากรและยึดของกลางการจับผู้กระทำผิดได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

จากประเด็นปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากรดังกล่าว ผู้วิจัยเสนอแนะแนวทาง มาตรการที่ลดการหลีกเลี่ยงภาษีให้น้อยที่สุด โดยนำแนวที่เหมาะสมในการนำมาปรับใช้กับประเทศไทยต่อไป โดยรัฐบาลควรกำหนดเพื่อให้ผู้นำเข้าและผู้ส่งออกทุกประเภทต้องปฏิบัติโดยเคร่งครัด โดยปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. การนำของเข้ามาในราชอาณาจักรหรือการส่งของออกไปนอกราชอาณาจักร ผู้นำเข้าผู้ส่งออกที่จะต้องผ่านด่านศุลกากรทุกด่านทั้งด้านขาเข้าหรือด้านขาออก ให้เจ้าพนักงานศุลกากรตรวจของที่นำเข้าและของที่ส่งออกเป็นรายบุคคลทุกคน ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 มาตรา 50 ถึงมาตรา 101 สำหรับการแนวทางการปฏิบัติพิธีศุลกากรมีการกำหนดแยกประเภท ทางทะเล ทางบก ทางอากาศและทางไปรษณีย์ โดยมีการสุ่มตรวจเพียงบางกลุ่ม

บางรายเท่านั้น การคุ้มครองของเจ้าพนักงานศุลกากรจะตรวจในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการลักลอบหนีศุลกากร (ชูชาติ อัสวโรจน์, 2544) ซึ่งเป็นดุลพินิจของเจ้าพนักงานศุลกากร จึงเป็นเหตุของการหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากรยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง

2. สินค้าที่ได้จดทะเบียนสิทธิตามกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาในราชอาณาจักรหรือนอกราชอาณาจักรแล้ว เพื่อเป็นการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศในกลุ่มการค้าระดับทวีภาคีหรือกลุ่มพหุภาคี รัฐควรปรับลดภาษีลงให้ต่ำกว่าเดิมเพื่อสนับสนุนสินค้าโดยให้ผู้บริโภคเลือกสินค้าได้ถูกกว่า อาทิ สินค้าเครื่องสำอาง อัตราภาษีนำเข้าร้อยละ 30 ถ้าวัดลงจากเดิมเป็นร้อยละ 20 อาจส่งผลให้ผู้บริโภคได้ใช้สินค้าในราคาที่ไม่สูงมากซึ่งอาจส่งผลให้จำนวนการหลีกเลี่ยงภาษีลดน้อยลงก็ได้ ผู้นำเข้าชำระภาษีน้อยทำให้ราคาสินค้าไม่สูง ผู้บริโภคก็มีความสามารถในการซื้อสินค้าในราคาที่ไม่สูงจนเกินไป

3. การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ศุลกากรตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 เป็นปัญหาว่าดุลพินิจของเจ้าหน้าที่แต่ละท่านอาจแตกต่างกันบ้างอาจทำให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกนอกราชอาณาจักรสับสนหรือไม่ชัดเจนในการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ผู้วิจัยมีความเห็นว่าถ้ามีเกณฑ์มาตรฐานมาเป็นแกนกลางในการยึดถือหรือแนวปฏิบัติหลักเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน การใช้อำนาจขององค์กรรัฐซึ่งเป็นฝ่ายปกครอง ผู้ออกคำสั่งเป็นผู้บังคับบัญชาได้ออกคำสั่งตามกฎหมายซึ่งถือเป็นอำนาจผูกพันเมื่อออกคำสั่งให้เจ้าพนักงานศุลกากรไปทำหน้าที่ตามเห็นเหมาะสมโดยให้อำนาจโดยสามารถใช้ดุลพินิจได้ ซึ่งเป็นอำนาจเปิดกว้าง ดังนั้นการใช้ดุลพินิจที่ได้กล่าวมาอาจทำให้เจ้าพนักงานศุลกากรแต่ท่านอาจใช้ดุลพินิจ ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันก็อาจเป็นไปได้

Reference

- Asawarot, C. (2017). Explanation of Customs Act B.E. 2560. Thailand : Thai Bar Association.
- Bangmo, S. (2011). **Business taxation**. Thailand: Pim Dee Printing Company.
- Chantikul, K. (2010). **Laws and practices related to international trade**. Thailand: Vinyoochoon Publisher.
- Kamom. (2018) Demolition of the Customs Act B.E. 2469 Limit the payment limit. "Bribes - awards" revealed that 12 years have already paid more than ten billion Adjust staff motivation Tax Importers THAIPUBLICA, Searched on April 15, 2019 from <https://thaipublica.org/2015/10/custom-department-9/,last>
- Khuanphot, C. (2002). **Copyright, patent and trademark**. Thailand : Nititrum Publisher.
- Limsuwanrot, P. (2006). **Special characteristics and offenses under customs law**. Tax & Business Magazine. 12-13 (142-147), 109.

Phromken, S. (2017). **Know yet! Avoiding and fraud of 10 million baht or more is a serious money laundering offense.** Searched on August 26, 2019 from [http://www.ecdpolice.com/index.php?modules.=article & f = view & cat_id = 1 & id = 45](http://www.ecdpolice.com/index.php?modules.=article&f=view&cat_id=1&id=45)

Suththyalay, C. (2017). **Litigation on duty avoidance offense.** Retrieved 10 July 2017 from [http://www.chanidservice.com/index.php?option=com_content&view=article&id=1307%3A2015-02-02-13-49-40 & catid = 15% 3A2012-06-22-05 -30-35 & Itemid=21&showall=1](http://www.chanidservice.com/index.php?option=com_content&view=article&id=1307%3A2015-02-02-13-49-40&catid=15%3A2012-06-22-05-30-35&Itemid=21&showall=1)
The Council of Student Affairs, Class 16. **Customs Act B.E. 2469.** Thailand: